

Anonimizuota versija

Vertimas

C-61/21 - 1

Byla C-61/21

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2021 m. vasario 2 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Cour administrative d'appel de Versailles (Prancūzija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2021 m. sausio 29 d.

Apeliantas:

JP

Kitos apeliacinio proceso šalys:

Ministre de la Transition écologique

Ministras pirmininkas

<...>

<...> *Cour administrative d'appel de Versailles* (Versalio apeliacinis administracinis teismas, Prancūzija)

<...> Plenarinė sesija

<...>

2021 m. sausio 20 d. posėdis

2021 m. sausio 29 d. sprendimas

<...>

Atsižvelgdamas į šį procesą:

Ankstesnis teismo procesas

JP prašė *Tribunal administratif de Cergy-Pontoise* (Serži-Pontuazo administracinis teismas, Prancūzija):

1. panaikinti implicitinį sprendimą, kuriuo Uazos slėnio departamento prefektas atsisakė imtis priemonių, kurias taikant galėtų būti išspręstos jo sveikatos problemos, susijusios su aplinkos tarša;
2. įpareigoti prefektą per dvi savaites imtis visų jo kompetencijai priskirtų priemonių, kad būtų išspręstos jo sveikatos problemos, susijusios su aplinkos oro sukeliama alerginėmis ligomis, visų pirma ištaisyti nutarimus dėl leidimų klasifikuotiems įrenginiams statyti išdavimo ir nustatyti įmonėms, kurioms taikomi šie teisės aktai, sistemine pareigą sustabdyti teršalų išmetimą, kai meteorologijos tarnybos įspėja apie didelę riziką, kad bus viršytos ribinės vertės, o jam neįvykdžius šio įpareigojimo, taikyti 3 000 eurų baudą už kiekvieną vėlavimo dieną;
3. įpareigoti Uazos slėnio departamento prefektą ir valstybę įgyvendinti visas Europos Komisijos rekomendacijas, visų pirma pateiktas jos 2017 m. vasario 15 d. pranešime, taip pat Audito Rūmų 2016 m. sausio mėn. ataskaitoje pateiktas 12 rekomendacijų;
4. prieš priimant sprendimą, paskirti du ekspertus oro taršai ir jos poveikiui nustatytoms ligoms išmatuoti; (**orig. p. 2**)
5. jeigu šie ekspertai nebūtų paskirti, nurodyti valstybei sumokėti jam 6 mln. eurų žalos sveikatai atlyginimą ir 15 mln. eurų nerimo ir kūno sužalojimo sukeltos estetišės, fizinės ir psichinės neturtinės žalos atlyginimą.

2017 m. gruodžio 12 d. sprendimu Nr. 1510469 *Tribunal administratif de Cergy-Pontoise* (Serži-Pontuazo administracinis teismas) atmetė šiuos prašymus.

Procesas Cour administrative d'appel de Versailles (Versalio apeliacinis administracinis teismas)

Skundu ir keturiais pareiškimais, įregistruotais 2018 m. balandžio 25 d., 2019 m. sausio 16 d., 2019 m. gegužės 28 d., 2020 m. sausio 15 d. ir 2020 m. rugšėjo 23 d., JP, atstovaujamas advokato L. Gimalac, prašo:

1. panaikinti šį teismo sprendimą;
2. patenkinti jo reikalavimus, pateiktus pirmojoje instancijoje;
3. priteisti iš valstybės 3 500 EUR sumą pagal *Code de justice administrative* (Administracinės teisenos kodeksas) L. 761-1 straipsnį.

JP teigia, kad:

– pagal *Code de l'environnement* (Aplinkos kodeksas) L. 220-1 straipsnį valstybė yra atsakinga už oro kokybę;

– pirmosios instancijos teismas klaidingai nusprendė, kad Uazos slėnio departamento prefektas neturi jokios diskrecijos taikydamas oro taršą reglamentuojančius teisės aktus, nors jis turi specialius su viešosios tvarkos užtikrinimu susijusius įgaliojimus, ir nepateikia įrodymų, kad ėmėsi visų reikiamų priemonių dėl taršos ribinių verčių viršijimo Il de Franso regione arba kad užtikrintų viešąją tvarką, kiek tai susiję su klasifikuotais įrenginiais;

– dėl taršos ribinių verčių viršijimo gali kilti valstybės atsakomybė jo atžvilgiu už 2008 m. gegužės 21 d. ES direktyvoje nustatytą įpareigojimų nevykdymą;

– valstybė yra atsakinga dėl jai tenkančios pareigos imtis visų priemonių, būtinų žmonių gyvybei apsaugoti;

– valstybė taip pat gali būti atsakinga už riziką;

– pirmosios instancijos teismas padarė klaidą, kai atsisakė patenkinti jo prašymą atlikti ekspertizę;

– yra nustatytas ryšys tarp oro taršos ir jo sveikatos būklės, taip pat nerimo sukelta žala ir žala, atsiradusi dėl informacijos trūkumo.

Atsiliepime į skundą, užregistruotame 2019 m. kovo 21 d., *Ministre de la transition écologique et solidaire* (Ekologinės ir solidarios pertvarkos ministras) prašo skundą atmesti.

Jis tvirtina, kad pateikti pagrindai yra nepagrįsti.

2018 m. gegužės 25 d. sprendimu JP buvo suteikta visa teisinė pagalba.

Atsižvelgdamas į kitus bylos dokumentus, (**orig. p. 3**)

atsižvelgdamas į:

– Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją,

– Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

– 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/50/EB dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje [(OL L 152, 2008, p. 1)],

– Aplinkos kodeksą,

– Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 2014 m. lapkričio 19 d. Sprendimą *ClientEarth* (C-404/13, EU:C:2014:2382) ir 2019 m. spalio 24 d. Sprendimą *Komisija / Prancūzija* (azoto dioksido ribinių verčių viršijimas) (C-636/18, EU:C:2019:900);

– *Conseil d'État* (Valstybės Taryba) atliekant teismo funkcijas priimtą 2017 m. liepos 12 d. sprendimą Nr. 394254 ir 2020 m. liepos 10 d. sprendimą Nr. 428409;

– Administracinės teisenos kodeksą,

<...>

kadangi:

1. JP pateikė apeliacinį skundą dėl *Tribunal administratif de Cergy-Pontoise* 2017 m. gruodžio 12 d. sprendimo Nr. 1510469, kuriuo šis teismas atmetė jo prašymus, be kita ko, panaikinti implicitinį Uazos slėnio departamento prefekto sprendimą atsisakyti imtis tinkamų priemonių, kad būtų išspręstos jo sveikatos problemos, susijusios su oro tarša, ir kad valstybė atlygintų įvairią žalą, kurią jis teigia patyręs dėl šios taršos ir kuri įvertinta 21 mln. eurų suma.

Dėl bylos teisinio pagrindo:

2. Pirma, kaip nurodyta <...> Direktyvos 2008/50 <...> 1 straipsnyje, „Ši direktyva nustato priemones, kuriomis siekiama: /1) suformuluoti ir nustatyti aplinkos oro kokybės tikslus, skirtus išvengti, užkirsti kelią arba sumažinti žalingą poveikį žmonių sveikatai ir visai aplinkai; <...>“. Šios direktyvos 4 straipsnyje nustatyta: „Valstybės narės nustato zonas ir aglomeracijas visoje savo teritorijoje. Oro kokybė vertinama ir valdoma visose zonose ir aglomeracijose“. Pagal jos 13 straipsnio 1 dalį: „Valstybės narės užtikrina, kad visose jų zonose ir aglomeracijose sieros dioksido, KD_{10} , švino ir anglies monoksido lygiai aplinkos ore neviršytų XI priede nustatytų ribinių verčių. / XI priede nustatytos azoto dioksido ir benzeno ribinės vertės negali būti viršijamos nuo tame priede nustatytų datų. <...>“. (orig. p. 4)

3. Antra, pagal <...> Direktyvos 2008/50 <...> 23 straipsnio 1 dalį: „Kai tam tikrose zonose arba aglomeracijose teršalų lygis aplinkos ore kiekvienu atveju viršija ribinę arba siektiną vertę bei atitinkamą leistiną nukrypimo dydį, valstybės narės užtikrina, kad toms zonoms ir aglomeracijoms būtų parengti oro kokybės planai, kad būtų pasiektos atitinkamos XI ir XIV prieduose nustatytos ribinės vertės arba siektinos vertės. / Jeigu viršijamos tos ribinės vertės, kurių pasiekimo terminas jau baigėsi, oro kokybės planuose išdėstomos atitinkamos priemonės, kad šios vertės būtų viršijamos kuo trumpesni laikotarpį. Į oro kokybės planus papildomai gali būti įtrauktos specialiosios priemonės, kurias taikant siekiama apsaugoti pažeidžiamų gyventojų, įskaitant vaikus, grupes. / Į šiuos oro kokybės plan[us] įtraukiama bent XV priedo A skirsnyje nurodyta informacija, ir gali būti įtrauktos priemonės pagal 24 straipsnį. Šie planai perduodami Komisijai nedelsiant, bet ne vėliau kaip per dvejus metus nuo tų metų, kuriais buvo užregistruotas pirmas taršos lygio viršijimas, pabaigos. <...>“.

4. Grįsdamas savo reikalavimus atlyginti žalą JP, be kita ko, teigia, kad patyrė žalą sveikatai, atsiradusią dėl aplinkos oro kokybės pablogėjimo Il de Franso regiono geografinėje dalyje, kurioje jis gyvena. Manydamas, kad ši pablogėjimą

nulėmė tai, kad Prancūzijos valdžios institucijos nevykdė šio sprendimo 2 ir 3 punktuose paminėtų Direktyvoje 2008/50 nustatytų įpareigojimų, JP, remdamasis šiuo pagrindu, prašo patraukti atsakomybėn valstybę, siekdamas gauti nurodytos žalos sveikatai atlyginimą.

Dėl didelių JP skunde keliamo Europos Sąjungos teisės klausimo aiškinimo sunkumų

5. Norint atsakyti į JP reikalavimą atlyginti žalą, būtinas <...> Direktyvos 2008/50 <...> 13 straipsnio 1 dalies <...> ir 23 straipsnio 1 dalies <...> nuostatų apimties išaiškinimas, kiek jos susijusios su tuo, kad privatiems asmenims suteikiama teisė į žalą, darančios poveikį jų sveikatai, atlyginimą tuo atveju, kai Europos Sąjungos valstybė narė pakankamai aiškiai pažeidė šiose nuostatose nurodytus įpareigojimus.

6. Šis klausimas, turintis lemiamą reikšmę bylos baigčiai, kelia didelių Sąjungos teisės aiškinimo sunkumų. Todėl reikia pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 straipsnį kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą ir, kol Teisingumo Teismas priims sprendimą, sustabdyti JP skundo nagrinėjimą.

NUSPRENDŽIA:

1 straipsnis. Sustabdyti JP pateikto skundo nagrinėjimą, kol Europos Sąjungos Teisingumo Teismas priims sprendimą dėl šių klausimų:

1) Ar 2008 m. gegužės 21 d. Direktyvos 2008/50/EB dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje (OL L 152, 2008, p. 1) 13 straipsnio 1 dalies <...> ir 23 straipsnio 1 dalies <...> nuostatose įtvirtintos taikytinos Europos Sąjungos teisės normos turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas tuo atveju, kai Europos Sąjungos valstybė narė pakankamai aiškiai pažeidžia jose nustatytus įpareigojimus, privatūs asmenys įgyja teisę reikalauti, kad ta valstybė narė atlygintų jų sveikatai padarytą žalą, tiesioginiu ir faktiniu priežastiniu ryšiu susijusią su oro kokybės pablogėjimu? (**orig. p. 5**)

2) Darant prielaidą, kad remiantis pirmiau nurodytomis nuostatomis iš tikrųjų galima įgyti tokią teisę į sveikatai padarytos žalos atlyginimą, kokiomis sąlygomis ši teisė atsiranda, visų pirma atsižvelgiant į datą, kada turi būti įvertinta, ar atitinkama valstybė narė neįvykdė įpareigojimų?

<...>